

Til Mikkel Skovgaard (Ø)

Politikersvar til Mikkel Skovgaard (Ø) - overblik over kommunale bygninger med asbest

Mikkel Skovgaard (Ø) har den 5. marts 2024 stillet følgende spørgsmål:

"Hvor mange og hvilke kommunale bygninger indeholder asbest?"

Økonomiforvaltningens svar

Københavns Kommune har ikke et samlet overblik over, hvor mange og hvilke kommunale bygninger, der indeholder asbest. Københavns Ejendomme (KEJD) er yderst opmærksom på håndtering af alle miljøfarlige stoffer i forbindelse med renovering og vedligeholdelse af ejendomsporteføljen. Så længe asbestholdige elementer ikke beskadiges eller knækker, udgør de som udgangspunkt ikke nogen sundhedsfare. Hvis alle potentielle risikopunkter skulle kortlægges, ville det kræve en kortlægning af flere hundredetusinde bygningselementer.

Anvendelse af asbest i bygninger opført før 1990

I bygninger opført før 1990 er der risiko for, at der findes asbest ét eller flere steder. Der er risiko for at komme i kontakt med asbesten ved nedrivning, renovering, reparation og servicearbejde i disse bygninger. Asbest er blevet anvendt i en lang række byggematerialer som tagplader, beklædningsplader (indendørs og udendørs), spartel- og fugemasser, isolering af rør og kanaler samt brandsikring.

Håndteringsstrategi for byggesager med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer

Københavns Kommune har en klar strategi, når der konstateres miljø- eller sundhedsskadelige stoffer, herunder asbest og PCB i forbindelse med større renoveringssager, så disse håndteres i henhold til gældende vejledninger og lovkrav. Strategien er vedlagt som bilag. Der gennemføres en kortlægning af forekomsten af miljøfarlige stoffer i de områder af bygningen, der vil blive berørt af renoveringen. Arbejdet med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer indberettes til Arbejdstilsynet, og håndteringen indarbejdes i projektets gennemførelse og udbudsmaterialet for at sikre, at de bydende firmaer har kompetencer til at håndtere opgaven. Under udførelsen af arbejdet gennemføres sikkerhedstilsyn af arbejdsmiljøkoordinator.

22-03-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 4933

Dokumentnummer i F2
4976539

Sagsnummer eDoc
2024-0082809

Sagsbehandler
Mie D. Nava

Når der er tale om mindre renoveringssager og afhjælpende vedligehold, støder KEJD primært på asbest ifm. utætte tage og rørbrud. Her håndteres de miljøskadelige stoffer i henhold til strategien og i tæt kontakt med brugere og arbejdsmiljøkoordinator.

Bilag 1: KEID/ByKs Håndteringsstrategi for byggesager med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer tæt på borgere og brugere

Notat

KEID/ByKs Håndteringsstrategi for byggesager med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer tæt på borgere og brugere

30. oktober 2022

Sagsnummer
2022-0308755

Dokumentnummer
2022-0308755-2

Alle renoveringssager, hvor der konstateres miljø- eller sundhedsskadelige stoffer, herunder asbest, PCB og lignende, håndteres i henhold til de gældende vejledninger og lovkrav.

Det betyder for tilrettelæggelse af **Byggeprocessen**, at:

1. Der gennemføres en kortlægning af forekomsten af miljøfarlige stoffer i de områder af en bygning, der vil blive berørt af renoveringen (Miljøanalyse)
2. Arbejdet med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer indberettes til Arbejdstilsynet.
3. De konstaterede fund af miljø- eller sundhedsskadelige stoffer indarbejdes i projektets Plan for Sikkerhed og Sundhed.
4. Der udnævnes en arbejdsmiljøkoordinator for projektet i både projekteringsfasen og i byggefasen.
5. Det tydeliggøres i udbudsmaterialets beskrivelser, at der i udbuddet indgår en arbejdsopgave af særlig farlig karakter, for at sikre at de bydende har kompetencer til at håndtere opgaven.
6. Byggepladsen indrettes i overensstemmelse med krav og anbefalinger i Dansk Industri, Byggeriets og Arbejdstilsynets vejledninger.
7. Der udarbejdes en arbejdsplan for det pågældende arbejde med miljøfarlige stoffer i projektet.
8. Under udførelsen af arbejdet med de miljø- og/eller sundhedsskadelige stoffer gennemføres sikkerhedstilsyn af arbejdsmiljøkoordinator.

Ud over at følge de generelle retningslinjer, der er gældende for håndtering af miljø- og sundhedsskadelige stoffer i byggeriet, er der i KEID/ByK besluttet følgende **skærpede foranstaltninger** ved håndtering af miljø- og sundhedsskadelige stoffer:

1. Arbejdsmiljøkoordinatoren forpligtes til at sikre dokumentation for, at de folk, der til enhver tid arbejder med miljø- og sundhedsskadelige stoffer på byggepladsen har modtaget den påkrævede certificering og/eller uddannelse og instruktion.
2. Hovedentreprenøren forpligtes til at sikre, at renhedsprøver udtaget af nedrivningsentreprenøren altid suppleres med renhedsprøver udtaget af en ekstern part, inden et område frigives

Københavns Ejendomme og
Indkøb
Vedligehold
Borups Allé 177
2400 København NV

EAN-nummer
5798009781604

www.kobenhavnsejendomme.kk.dk

og indkapslingen fjernes for at give plads til næste proces i byggeriet.

Særlige forhold gældende for KEID/ByK af hensyn til **brugere og borgere**, der opholder sig i og omkring byggepladsen.

1. KEID/ByK vurderer i samarbejde med pågældende forvaltning, om det vil være muligt at gennemføre projektet uden at eksponere brugerne for miljø- eller sundhedsskadelige stoffer i nedrivningsfasen – eller om det vil kræve genhusning af ejendommens brugere i en periode.
2. Hvis det vurderes forsvarligt at gennemføre projektet med brugere i- eller omkring byggepladsen, foretager KEID/ByK følgende:
  - Forestår afspærring af det pågældende område og igangsætter sanering.
  - KEID/ByK udleverer en folder, der er udarbejdet med et generelt sigte på byggesager med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer,
  - KEID/ByK udarbejder en orientering om det konkrete projekt, som distribueres af den pågældende forvaltning, i forhold til:
    - i. Tidsplan for arbejdet med miljø- eller sundhedsskadelige stoffer.
    - ii. Sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med håndteringen af de miljø- eller sundhedsskadelige stoffer.
    - iii. Testindsats- på arealer udenfor byggepladsen, hvor borgere og brugere opholder sig.
    - iv. Tidsplan for en løbende kommunikation med berørte borgere/brugere.
    - v. Formidling af den konkrete håndtering af området til brugerne, herunder information om afspærring af området.
    - vi. KEID/ByK sørger for, at brugere på den pågældende enhed løbende informeres om fremdrift og hvornår evt. afspærring kan hæves, herunder hvem der foretager afspærringen.

Såfremt der konstateres **brud på sikkerheden** på byggepladsen eller lignende fejl og mangler, som kan skabe tvivl om et trygt og sikkert arbejdsmiljø for medarbejdere på byggepladsen eller risiko for forurening udenfor byggepladsen, iværksættes følgende:

- Hovedentreprenør skal straks underrette bygherre.
- KEID/ByK og sikkerhedsorganisationen håndterer årsagen til spredningen i byggesagen, om nødvendigt stoppes arbejderne.
- KEID/ByK og rådgiver vurderer, om der iværksættes yderligere testning af områderne på eller omkring byggesagen med henblik på at sikre, at der ikke

spredes asbest i ejendommene og i de nærliggende udearealer af hensyn til ejendommens og udearealernes brugere.

- KEID/ByK orienterer den relevante forvaltning skriftligt om den opståede situation, med henblik på at forvaltningen kan iværksætte kommunikation og evt. genhusning af brugere i risiko for eksponering.

Såfremt KEID/ByK og rådgiver beslutter, at der skal iværksættes **testning på omkringliggende arealer**, vil der blive taget udgangspunkt i nedenstående:

1. Der kan udtages et antal gelprøver fra udearealer omkring byggepladsen i en fast kadence (fx en fast ugedag) i en periode.
2. Der kan laves luftprøver i indendørs opholdsarealer i en periode for at dokumentere luftens renhed.
3. Prøverne udtages og analyseres af et eksternt analysefirma.
4. Analysefirmaet vurderer hvor prøverne skal udtages.
5. Ejendommens brugere orienteres løbende pr. mail, når projektleder i KEID/ByK har modtaget testresultaterne.
6. Hvis testresultaterne viser forekomst af farlige stoffer meddeles dette øjeblikkeligt til Fagforvaltningen, som orienterer institutionen.
7. KEID/ByK og eksternt testfirma vurderer, om der skal bestilles flere test i en sikkerhedsradius omkring de fundne positive prøver mhp. at fastlægge omfanget af forureningen.
8. KEID/ByK sørger for, at der iværksættes rengøring af de kontaminerede områder og i en sikkerhedsradius udenom.

Særlige forhold gældende for KEID/ByK i tilfælde, hvor brugerne har været **genhuset** under renoveringen.

Inden de genhusede brugere kan vende tilbage til den renoverede bygning/ejendom foretager KEID/ByK følgende:

1. Der gennemføres en grundig rengøring af alle arealer udenfor såvel som indenfor.
2. Der gennemføres tests, som dokumenterer, at området atter er sikkert at opholde sig i.
3. Hvis der er områder, som ikke kan renses helt, men hvor f.eks. eksterne skal kunne komme til for at servicere et teknisk anlæg etableres en permanent afskærmning.
4. KEID/ByK udarbejder information til brugerne om klarmelding af bygningen/ejendommen, og aftaler med den relevante forvaltning, hvordan denne information bedst distribueres.

Hvis der er sager, hvor denne fremgangsmåde ikke er tilstrækkelig, beskrives dette.

Bilag:

1. [Asbestvejledning - DI Byggeri \(danskindustri.dk\)](#)
2. [Asbest-huset.dk](#)
3. [Asbestguide til håndtering af materialer - Arbejdstilsynet.](#)